

P R O T O K Ó Ł N R 1 2 / 2 5
z posiedzenia Komisji Rolnictwa, Leśnictwa
i Ochrony Środowiska
w dniu 22 kwietnia 2025 roku

Obecni:

Członkowie Komisji zgodnie z załączoną do protokołu listą obecności.

Spoza grona Komisji w posiedzeniu uczestniczyli: **Wojciech Gamrot** Zastępca Kierownika ARiMR Biuro Powiatowe w Zawierciu, **Adam Kubara** pracownik ARiMR Biuro Powiatowe w Zawierciu, **Elżbieta Ślęzak-Zawadzka** Kierownik Placówki Terenowej KRUS w Koniecpolu, **Beata Szydłowska** Naczelnik Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Zawierciu.

Porządek posiedzenia:

1. Przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia komisji.
2. Informacja na temat zasad przyznawania płatności obszarowych i ONW na rok 2025 oraz dla posiadaczy zwierząt z aplikacją IRZplus.
3. Informacja na temat bieżących działań i planów Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na przykładzie powiatu zawierciańskiego.
4. Sprawy bieżące.

Posiedzenie otworzył Przewodniczący Komisji Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska **Wojciech Siejka**. Powitał wszystkich obecnych. Na podstawie listy obecności stwierdził dostateczną liczbę radnych do podejmowania prawomocnych uchwał.

Ad.1).

Wobec braku uwag ze strony radnych protokół **Nr 11/25** z dnia 14 marca 2025 roku w wyniku przeprowadzonego głosowania zostały **przyjęte jednogłośnie, czyli przy 3 głosach „za”**.

Ad.2).

Informacje na temat zasad przyznawania płatności obszarowych i ONW na rok 2025 oraz dla posiadaczy zwierząt z aplikacją IRZplus. (załącznik nr 1 do protokołu) omówili przedstawiciele ARiMR Biura Powiatowego w Zawierciu.

Zastępca Kierownika ARiMR Biuro Powiatowe w Zawierciu **Wojciech Gamrot** poinformował m.in., iż:

- w 2024 roku na terenie powiatu zawierciańskiego zostało przyjętych 4 024 wniosków o płatność m.in.: ONW – 2 756, rolnośrodowiskowych – 46, zalesieniowych – 7, płatności dobrostanowych – 625, o materiał siewny – 297, płatnościami dla młodych

- rolników – 20 wniosków. Wnioski kłeszkowe – 234, kłeski zbożowe – 348, kłeski sady – 14, KGW – 64, dopłata do kukurydzy – 221, dopłaty do zbóż – 1168 wniosków, dopłata do ubezpieczenia – 1 wniosek;
- obsługiwane są również płatności pszczoły. Nabór trwa do 31 maja. Jest to dopłata 50 zł do jednego dnia pszczelego.
- wszystkie wnioski obsługiwane są przez 12 pracowników.
- w roku ubiegłym wypłacono 60 172 170,86 zł, najwięcej z płatności obszarowych ponad 40 mln zł.
- przyjmowane są wnioski na KGW od 24 marca do 30 września. To jest dopłata dla członkiń KGW. Stawka uzależniona jest do ilości członkiń KGW, do 30 członkiń – 8 tys. zł, od 31 do 75 członkiń - 9 tys. zł i powyżej 10 tys. zł. Środki te muszą być wykorzystane na zadania statutowe.
- wnioski o płatności bezpośrednie składane są od 15 marca do 15 maja br. Taki wniosek może być także złożony później – w terminie 25 dni kalendarzowych po 15 maja, tj. do 9 czerwca 2025 r. (dotyczy także zmian do wniosków), ale w takim przypadku będzie stosowane zmniejszenie płatności w wysokości 1 proc. należnej kwoty płatności za każdy dzień roboczy.
- Funkcjonują następujące rodzaje płatności:
 - podstawowe wsparcie dochodów (PWD)
 - płatność redystrybucyjna
 - płatności w ramach ekoschematów
 - płatność dla młodych rolników.

Stawki podane są w euro.

- dodatkowe wsparcie finansowane z budżetu krajowego, w formie uzupełniającej płatności podstawowej (UPP), która przysługuje do najważniejszych roślin uprawnych (w szczególności: zbóż, roślin oleistych, roślin wysokobiałkowych) oraz do gruntów ugorowanych; szacowana stawka za 2025 r.: ok. 13 EUR/ha;
- płatności związane z produkcją roślinną:
 - rośliny strączkowe na nasiona:
 - bobik: groch siewny, w tym peluszką, z wyłączeniem grochu siewnego cukrowego i grochu siewnego łuskowego; łubin: biały, wąskolistny, żółty; soja zwyczajna. Brak degressywności. Stawka planowana za 2025 r.: 206,09 EUR/ha.
 - rośliny pastewne: sparceeta siewna; koniczyna: czerwona, biała, białoróżowa, perska, krwistoczerwona; komonica zwyczajna; lędźwian; lucerna: siewna, mieszańcowa, chmielowa; nostryk biały; seradela uprawna; wyka kosmata; wyka siewna. Maksymalnie do 75 ha. Stawka planowana za 2025 r.: 103,70 EUR/ha.
- płatność związana z produkcją zwierzęcą:
 - Bydło, Krowy: do 20 szt. zwierząt; od 1 szt. w woj. lubelskim, łódzkim, małopolskim, mazowieckim, podkarpackim, śląskim i świętokrzyskim, w pozostałych woj. od 3 szt. zwierząt;
 - Owce: min. 10 maciorek owczych;
 - Kozy: min. 5 samic kozy
- na system warunkowości składają się następujące normy:
 - Utrzymywanie TUZ w oparciu o stosunek powierzchni TUZ do powierzchni UR na poziomie krajowym
 - Od 2025 r. ma wejść nowa warunkowość GAEC 2 Ochrona obszarów podmokłych i torfowisk. Aby zapewnić właściwą ochronę gleb o

największych zasobach węgla, normą GAEC 2 objęto gleby organiczne o zawartości materii organicznej co najmniej 40% suchej masy gleby w warstwie o miąższości nie mniejszej niż 40 cm. Na dzień dzisiejszy torfowisk nie wolno ruszać. Rolnicy są zobowiązani przestrzegać określone normy.

- GAEC 3 Zakaz wypalania użytków rolnych
 - GAEC 4 Ustanowienie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych – 3 m od cieków wodnych
 - GAEC 5 Zarządzanie orką przyczyniające się do zmniejszenia ryzyka degradacji i erozji gleby, w tym uwzględnianie nachylenia terenu dla GO położonych na stokach > 14%.
 - GAEC 6 Minimalna pokrywa glebowa w najwrażliwszych okresach – na jesień minimum 80% gospodarstw musi być pod okrywą zieloną
 - GAEC 7 Zmianowanie lub dywersyfikacja upraw na GO - rolnik, który ma od 10 do 30 hektarów musi mieć ten obszar obsiany minimum dwoma uprawami, tymże największa uprawa nie może stanowić więcej niż 75 % w strukturze zasięgów. Jeżeli rolnik ma powyżej 30 hektarów, muszą być to minimum 3 grupy upraw, przy czym, że największa nie może stanowić więcej niż 95%.
- w 2025 roku utworzono nowy ekoschematów – Stosowanie materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany.
 - szczegółowe informacje na temat ekoschematów znajdują się w przedłożonej informacji.
 - Jeżeli chodzi o zalesienie od 3 lat nie wpływają wioski, ponieważ są duże wymagania, aby skorzystać z programu – odpowiedź na pytanie Naczelnik Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska **Beaty Szydłowskiej**.
 - w przypadku płatności ONW występuje degresywność stawek: do 25 ha – 100% płatności, od 25,01 - 50 ha – 50% płatności i od 50,01 - 75 ha – 25% płatności. W zależności od przynależności do strefy (I lub II), wsparcie to wynosi odpowiednio: 179 zł/ha/rok i 264 zł/ha/rok. Płatności dla gospodarstw rolnych posiadających minimalną obsadę zwierząt, co najmniej 0,3 DJP/ha UR w całym gospodarstwie. w zależności od przynależności do obszaru ONW, i w powiecie zawierciańskim wsparcie to wynosi 676 zł/ha/rok.

Beata Szydłowska Naczelnik Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska zapytała w jaki sposób ARiMR będzie karać za usunięcie torfowisk.

Zastępca Kierownika ARiMR Biuro Powiatowe w Zawierciu **Wojciech Gamrot** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„My jako Agencja, Biuro Powiatowe, to można powiedzieć, że opieramy się na protokołach. Jest około 5 % gospodarstw typowanych co roku do kontroli na miejscu. To wszystko stwierdza kontrola na miejscu, my się opieramy na protokołach, które dostajemy. Kontrole przeprowadza Oddział Regionalny, bo biuro kontroli jest w Oddziale Regionalnym w Częstochowie, lub są firmy zewnętrzne, bo jeżeli jest wytypowanych dużo gospodarstw do kontroli, to po prostu prezes agencji ogłasza przetarg i firmy zewnętrzne jeżdżą i oni po prostu robią kontrolę, a my dostajemy od nich protokoły. Na początku oczywiście do beneficjenta jest wysyłany protokół, czy się zgadza z tym protokołem, ma 14 dni na wniesienie odwołania. Jeżeli nie wniesie odwołania, te protokoły tak na przełomie lutego marca są przekazywane do nas i my po prostu te protokoły obsługujemy, wprowadzamy.”

Gabriel Dors (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Pani naczelnik zapytała się, na jakiej podstawie prawnej Agencja, karze. Nieprawda, Agencja nie karze. To co mówił pan kierownik, jedzie Biuro Kontroli na miejsce, stwierdza naruszenie i wtedy tylko i wyłącznie w ramach tego wniosku o płatność zostaje rolnik ukarany. Jeżeli to jest niedużo naruszenie, to się odstępuje, a jak jest więcej procent no to jest tam karany 3 % płatności. I tyle. Także to nie chodzi o podstawę, pani naczelnik chodzi o podstawę prawną, a tutaj jest zupełnie inna sprawa.”

Beata Szydłowska Naczelnik Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Może powiem czemu o to zapytałam, bo między innymi w moim wydziale są wyłączenia z produkcji rolnej i torfy należą do organicznych gleb chroniony w zasadzie bez względu na klasę, ale normalnie się płaci od hektara i da się to wyłączyć, prawnie. Jeżeli plan zagospodarowania przestrzennego dopuszcza wyłączenie zawodowe w danym miejscu, to nawet na torfie, jak ktoś się uprze, może sobie dom wybudować, tylko od hektara wiadomo, trzeba zapłacić, bo to są punkty chronione. Dlatego tutaj moje pytanie, czy jakiś jeszcze inny przepis nie wchodzi i dlatego o to zapytałam.”

Zastępca Kierownika ARiMR Biuro Powiatowe w Zawierciu **Wojciech Gamrot** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Rolnik może być tylko i wyłącznie karany do działek, który sobie wpisał do wniosku. To też trzeba wziąć pod uwagę, bo wiadomo, że jeżeli czegoś nie podaje, no to nie będzie w tym temacie kontrolowany.”

Paweł Sokół (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Miałbym takie pytanie, czy wiadomo coś Agencji, całościowej instytucji na temat zaprzestania stosowania dopłat bezpośrednich od stycznia 2028 roku. Pojawiają się takie różne informacje, pochodzące z Komisji Europejskiej, często można spotkać się z takimi informacjami na łamach tygodnika rolniczego. Ile w tym prawdy.”

Zastępca Kierownika ARiMR Biuro Powiatowe w Zawierciu **Wojciech Gamrot** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Powiem tak, my jako Agencja spotykamy się z tym tematem, myślę, że już od kilku, nawet kilkunastu lat. Przez okres programowania 2014 - 2020 też mówiło się, że nie będzie dopłat bezpośrednich a do tej pory są, także co komisja stwierdzi później, to ja też nie jestem w stanie powiedzieć. Od kilku lat spotykamy się z taką informacją, że płatności bezpośrednich nie będzie, a jakoś do tej pory są, tylko w różnych innych formach wprowadzają ekoschematy. (**Paweł Sokół** dodał, że można zaobserwować, że dopłaty są coraz niższe). Raczej wszystko zależy od kursu EURO, jeżeli chodzi o płatności, jeżeli chodzi o ekoschematy, to jest określona pula. W tamtym roku te ekoschematy były dużo większe ze względu na to, że przydzielona pula starczyła dla wszystkich, a w 2024 roku większość osób powchodziło w te ekoschematy, bo się to im bardziej opłacało. No i tą pulę jak podzielili, to nie wyszło 100 zł za punkt, tylko wyszło 60 czy 70 zł, dlatego te stawki są coraz mniejsze.”

Paweł Sokół (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Wielu rolników zaczęło stosować tą uprawę bezorkową, bez względu na to, czy ona dawała coś w efekcie plonów, bo tutaj to jest dyskusyjne, natomiast była oszczędnościowa, co do użycia paliwa, co do ilości sprzętu itd. No ale teraz jak wiadomo, jedna czwarta będzie wypłacana tego co było. (Zastępca Kierownika ARiMR Biuro Powiatowe w Zawierciu **Wojciech Gamrot** dodał, że wcześniej były cztery punkty, teraz są trzy. Za cięcie słomy były dwa punkty, a teraz jest jeden). To jest praktycznie podstawowy ten ekoschemat dla uprawy bezorkowej, czyli nie ma dwóch punktów, czyli nie ma tych 200 zł.”

Zastępca Kierownika ARiMR Biuro Powiatowe w Zawierciu **Wojciech Gamrot** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Jeszcze problemy są, jak jest większe gospodarstwo, jeżeli chodzi o ekoschematy, to jest szansa, te schematy jakoś ponaciągać, trochę bezorkowe, jak ktoś ma sprzęt, a jeżeli ma małe gospodarstwo i ma tylko cięcie słomy, to będą mieć problem, żeby się załapać.”

Paweł Sokół (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Przy dużych gospodarstwach też jest problemem, bo na przykład przy małym gospodarstwie, gdzie jest produkcja bydła, to jest jeszcze dodatkowo rolnik, są po prostu te dopłaty do sztuki bydła, do tych 20 sztuk, a jak jest gospodarstwo 15 czy 20 hektarowe, to suma tych dopłat jest znacznie większa, bo da się to wygenerować niż na przykład w gospodarstwie 200 hektarowym, gdzie nie ma obornika, gdzie pozostaje tylko ewentualnie ten układ upraw bezorkowych plus cięcie słomy. Jeszcze, jeżeli już, to międzyplony, na co już rolnicy nie idą, bo to jest nieopłacalne. Koszt uprawy, materiał siewny tego poplonu po prostu wychodzi na 0, z tym co jest z dopłat. (Zastępca Kierownika ARiMR Biuro Powiatowe w Zawierciu **Wojciech Gamrot** dodał, że dopłata do poplonów wynosi 5 punktów, czyli około 500 złotych). Teraz wypełnianie wniosku o dopłatę jest płatne. Taka była decyzja Ministra Rolnictwa, że ODR nawet chciał robić to w formie bezpłatnej.”

Zastępca Kierownika ARiMR Biuro Powiatowe w Zawierciu **Wojciech Gamrot** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Wiem, że jakieś zamieszczenie tam było parę dni, bo jak byliśmy ostatnio na szkoleniu, to kierownik ODR Zawiercie Paweł Bartos mówił, że jakieś zamieszczenie było, bo była informacja z Ministerstwa Rolnictwa, że wnioski są płatne, potem przyszła informacja, to był piątek, poniedziałek, wtorek, że jednak będą bezpłatne, przez trzy dni nie brali od rolników w ogóle nic a potem się okazało w środę, że jednak płatne. Jeżeli chodzi o Biuro Powiatowe, to naprawdę mamy tych wniosków dużo. Na dzień dzisiejszy, przed wyjazdem sprawdziłem, jak wyjeżdżałem tutaj na Komisję Rolnictwa do was na zaproszenie, to było 805 czy 806 wniosków. Do końca terminu zostało można powiedzieć niecały miesiąc. Dlatego jeżeli macie państwo gdzieś kontakt, to też prosimy o to, żeby nie czekać na ostatnią chwilę, tylko po prostu składać te wnioski obszarowe. Nie czekać na ostatnią chwilę, bo potem wiadomo, system może się zawiesić i problem będzie z wysłaniem.”

Wojciech Siejka (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Ja jeszcze mam jedno pytanie odnośnie tej dopłaty do Kół Gospodyń Wiejskich, bo tam, jeżeli dobrze pamiętam można składać wnioski do końca września, czy to jest dla kół, które się zarejestrowały w poprzednim roku.”

Zastępca Kierownika ARiMR Biuro Powiatowe w Zawierciu **Wojciech Gamrot** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Nie, mogą się zarejestrować nawet dzisiaj i złożyć wniosek. Koła mogą składać wnioski od 24 marca do 30 września.”

Pracownik ARiMR Biuro Powiatowe w Zawierciu **Adam Kubara** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Kierownik wspominał o tych płatnościach do bydła, do krów, ale żeby takie zwierzę dostało dopłatę, to musi być odpowiednio oznakowane, zarejestrowane. I po to jest ta aplikacja IRZplus dla producenta, który może to z poziomu swojego domostwa uczynić. Przede wszystkim zmiana ustawy o systemie identyfikacji nałożyła na producentów rolnych aktualizację swoich siedzib. To znaczy musieli określić swoje budynki, gdzie znajdują się zwierzęta, jaki prowadzą system utrzymania tych zwierząt. No i przede wszystkim przyznać się, oczywiście w cudzysłowie mówię, do gatunków, których posiadają. Ta aplikacja znacznie to ułatwia. Może tego dokonać, jak wspomniałem z poziomu swojego domu, jak również przychodząc do nas i w obecności pracownika, to uczynić. Ta aplikacja przyniosła kilka korzyści, nazwijmy to tak, że znacznie obniżyły się koszty rolnika czy posiadacza zwierząt. Przedtem musiał do tej placówki przyjeżdżać, składać dokumenty, ewentualnie wysyłać go pocztą, a teraz, tak jak mówię, przez 7 dni w tygodniu ma dostęp do aplikacji i po prostu sobie to zgłasza. W systemie tym przede wszystkim ma wszystkie swoje zdarzenia, dotyczące zwierząt, gdzie zwierzę wybyło, przybyło, określony stan jaki posiada. No i przede wszystkim ten system jest powiązany z systemami płatnościami e-wnioski Plus. Są zintegrowane, więc nawet przy wypełnianiu wniosków nie musi znać teoretycznie numeru identyfikacji zwierząt, do których chce dostać płatność. Przede wszystkim te zalety, 7 dni w tygodniu dostępna aplikacja. Jeśli jakieś są prace, to jest informacja, że system będzie niedostępny. No i teraz również jest taka ważna sytuacja, informacja dla tych rolników, posiadaczy zwierząt, że dokumenty papierowe kończą się w tym roku, więc od 1 stycznia 2026 tylko i wyłącznie poprzez aplikację będzie mógł takich zdarzeń dokonywać. Oczywiście dalej myślę, że w Agencji będą wnioski do dyspozycji rolników dla tych, którzy wciąż nie posiadają sprzętu i infrastruktury. Myślę, że to jest taka najważniejsza informacja, żeby ci rolnicy, że tak powiem, się już przestawili na tą elektronikę. Do tej aplikacji IRZplus wykorzystywano te same dane, na których składają wnioski u nas. Najczęściej jest to login producenta i hasło przez siebie ustalone.”

Zastępca Kierownika ARiMR Biuro Powiatowe w Zawierciu **Wojciech Gamrot** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Jeszcze chciałem dodać, jeżeli chodzi o IRZplus, ważnym tematem jest to, że ci rolnicy, którzy korzystają z dobrostanu zwierząt, z zakładami, na przykład mają opasy na ściółce lub krowy mleczne na ściółce, od tego roku, zgodnie z ustawą mogą sobie kierunki zmienić do 31 lipca. Jeżeli chodzi o krowy mleczne i opasowe. W tamtym roku była jeszcze furтка, że krowy mleczne mogli zrobić do 31 lipca, a opasy można powiedzieć, że jeszcze mogli, po

wezwaniu w ciągu 7 dni. Dlatego ci wszyscy rolnicy, którzy przystępują do dobrostanów zwierząt, jeżeli mają w swoim gospodarstwie zwierzęta i sobie sami rejestrują, oni sobie już sami określają kierunek. Problem jest wtedy, jeżeli kupi od drugiego rolnika i tamten rolnik nie określił kierunku zwierzęcia, wtedy jest problem, bo do tej sztuki może nie dostać dopłaty. Jeżeli kupi od któregoś rolnika, to może sobie sam uzupełnić, tak tutaj kolega mówił, bo ma dostęp do aplikacji IRZPlus przez 7 dni w tygodniu, czyli od zakupu może sprawdzić, jakie to zwierzę ma kierunek. Jeżeli chce sobie zmienić, to może zmienić kierunek, jeżeli wstępuje w ten program, żeby dostać po prostu pieniądze. Także tak to wygląda.”

Pracownik ARiMR Biuro Powiatowe w Zawierciu **Adam Kubara** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Myślę, że tutaj na ręce pana przewodniczącego złożymy kilka ulotek. O Pyszczyce, też mamy fajne ulotki. Miesiąc temu odbyło się spotkanie w Urzędzie Miejskim w Zawierciu, gdzie zostaliśmy również zaproszeni, byli również zaproszeni przedstawiciele Śląskiej Izby Rolniczej, przedstawiciel Inspektoratu Weterynarii w Zawierciu, gdzie były też poruszone te tematy, jeżeli chodzi o Pyszczyce. Mamy nadzieję, że to do nas nie przyjdzie. Na tą chwilę, w związku z Pyszczycą, mamy zakaz wykonywania czynności kontrolnych na terenie gospodarstwa do 30 czerwca, tylko że określili się, że kontroli interwencyjne, a nic nie powiedziano o kontroli dobrostanowych, zwierzęcych, czy będziemy je wykonywać i jak.”

Ad.3).

Informacje na temat bieżących działań i planów Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na przykładzie powiatu zawierciańskiego (załącznik nr 2 do protokołu) omówiła **Elżbieta Słezak-Zawadzka** Kierownik Placówki Terenowej KRUS w Koniecpolu (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego powstała w 1990 roku. Podzielona jest na 16 Oddziałów Regionalnym i tutaj nasz Śląski Oddział Regionalny mieści się w Częstochowie przy ulicy Korczaka a sam powiat zawierciański, że tak powiem jest podzielony na trzy placówki terenowe. Jedna to jest placówka w Koniecpolu, która obejmuje gminę Szczekociny i Irządza z powiatu zawierciańskiego, druga to jest placówka w Myszkowie i tutaj są Włodowice i Kroczyce i placówka terenowa w Katowicach ma największy tutaj zasięg na powiat zawierciański, bo to jest gmina Poręba, Pilica, Ogrodzieniec, Zawiercie, Łazy i Żarnowiec. I co mnie trochę zastanowiło, bo ja statystyki znam bardziej z punktu widzenia Koniecpola, zdziwiona jestem tym, że w Włodowicach jest tak mało ubezpieczonych rolników, tylko 80 osób. Porównywalnie na przykład gmina Irządza taka mała, trochę ponad 2,5 tysiąca mieszkańców i jest ponad 300 ubezpieczonych, a tutaj Włodowice tylko 80. (**Beata Szydłowska** Naczelnik Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska wspomniała, iż w gminie Irządze są najlepsze gleby i w zasadzie to jest gmina typowo rolnicza. Na jej terenie są gleby kat. II). Te trzy placówki terenowe mają zasięg na terenie powiatu zawierciańskiego. Oprócz tego prowadzimy punkty takie konsultacyjne. Katowice prowadzą dwie takie placówki, takie punkty informacyjne, to jest Żarnowiec i Pilica, my jako Koniecpol jedną w Szczekocinach. Pracujemy tam dwa razy w miesiącu. Na terenie województwa śląskiego jest ponad 27 tysięcy ubezpieczonych rolników, z czego w powiecie zawierciańskim pod Katowicami 1214, pod Myszkowem 268 i pod Koniecpolem 818 osób. Z roku na rok, jak patrzę na statystyki od 2020 roku i teraz 2025, to z roku na rok ta ilość ubezpieczonych w KRUS-ie spada, nic dziwnego, bo w ogóle ilość mieszkańców Polski też spada, demografia jest też tak powiem nieubłagana. Jeśli chodzi o taką działalność bieżącą,

no to oprócz tych wszystkich świadczeń, ubezpieczeń rolników, zajmujemy się też prewencją szeroko rozumianą, czyli wypadkami, szkoleniami dla rolników, bezpieczeństwem w gospodarstwach. W całym Śląskim Oddziale Regionalnym w 2024 roku zgłoszono 148 wypadków w rolnictwie i to jest mniej o 42 wypadki niż w 2023 roku. W bieżącym roku na ten moment 3 zgłoszenia wypadków w powiecie zawierciańskim z czego jeden to był w naszej placówce z terenu gminy Szczekociny. Koniecpol, jako placówka, w ubiegłym roku przyjęła 12 zgłoszeń wypadków w rolnictwie, no ale to nie tylko z powiatu zawierciańskiego, bo też z częstochowskiego, tam te cztery pozostałe gminy. Jak organizujemy szkolenia, staramy się, żeby one odbywały się w każdej gminie, chociaż po jednym w każdej gminie, którą mamy pod swoją placówką. I tak, jeśli chodzi o placówkę w Koniecpolu, to te dwa szkolenia już się odbyły i w Irządzach, i w Szczekocinach. Jeśli chodzi o placówkę w Katowicach, zaplanowane mają 10 szkoleń i 10 konkursów. Konkursy są nie tylko dla osób dorosłych, dla ubezpieczonych, ale też dla dzieci. Katowice ściśle współpracują, tak mogą wnioskować z Zespołem Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Żarnowcu. Ta placówka z Katowic rzeczywiście tam ostro współpracuje. Oprócz tego bierzemy udział na przykład w Dożynkach czy jakiś innych wydarzeniach na terenie tych gmin podległych. Tutaj widzę, że Katowice w Pilicy w tym roku będą, Koniecpol będzie jak co roku chyba w Irządzach na Dożynkach. Jako KRUS, organizujemy konkursy i to centrala już organizuje takie konkursy i w tym roku te konkursy już się odbyły pod hasłem „Wioski Beztroski”, to był konkurs plastyczny dla dzieci i konkurs na rymowanek też dla dzieci. Określone były kategorie wiekowe. Jeśli chodzi o placówkę w Koniecpolu i te dwie gminy tutaj z powiatu zawierciańskiego, to na konkursie plastycznym niestety, ale nie wzięły szkoły tutaj z tych dwóch gmin udziału, ale na rymowanek kilka tych rymowanek wpłynęło do naszej placówki. Co roku, chyba za dwa dni, kończy się przyjmowanie zgłoszeń do konkursu, który organizuje centrala „Bezpieczne gospodarstwo rolne”. Staramy się co roku, żeby każda placówka zgłosiła jakieś gospodarstwa do tego konkursu. My mamy trzy zgłoszenia i jedno to jest właśnie z terenu gminy Irządze, pozostałe dwa są z powiatu częstochowskiego. Ale muszę Państwu powiedzieć, że ciężko jest rolników, że tak powiem, wyciągnąć do tego, żeby się decydowali startować w tym konkursie. Ja sobie zdaję sprawę z tego, że to na pewno nie jest takie proste, bo wymagania są duże.”

Paweł Sokół (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Dwie rzeczy są, dlaczego rolnicy nie chcą brać udziału. Jedna rzecz to jest taka, że przeświadczenie panuje, przecież to jest z góry już ustalone, kto ma wygrać. Znam tą historię od lat. Druga rzecz to jest taka, a kto będzie mi zaglądał, co ja mam w gospodarstwie. I to są te dwie rzeczy, które blokują, aby udział rolników w tych konkursach był znacznie większy. No i po części mogę powiedzieć, tak z obserwacji, taka subiektywna ocena, że tam jakaś krzyż prawdy jest, bo znałem takie gospodarstwo, które było naprawdę super pod względem bezpieczeństwa, tam nie było żadnego wałka bez osłony, tam nie było żadnego paska bez osłony, no ale niestety, był ktoś inny, może lepszy. W każdym razie takie tendencje są. Jakby nie patrzeć każdy konkurs niesie za sobą takie obawy, czy też powiedzmy sobie subiektywne oceny. Dlatego ten udział tych rolników jest mniejszy.”

Elżbieta Ślęzak-Zawadzka Kierownik Placówki Terenowej KRUS w Koniecpolu (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Pewnie tak. Kiedyś jechałyśmy właśnie od Szczekocin ze szkolenia przez Rokitno, i tutaj przez gminę Irządze i wchodziłyśmy już po prostu, gdzie było widać, że jest rzeczywiście było takie fajne gospodarstwo. Wchodziłyśmy, żeby zachęcić, żeby ktoś się jednak

zdecydował. Mówili, że jeszcze nie w tym roku, jeszcze nie teraz, bo jeszcze nie ma wszystkiego, bo jeszcze to, bo jeszcze tamto. No też wiadomo, my nic na siłę, jeśli ktoś nie chce, no to nie będziemy na siłę nikogo wyciągać. No ale mamy nadzieję, że z roku na rok będzie lepiej, bo jak w tym roku nam mówili nie, no to w przyszłym roku znowu do nich pojedziemy.”

Paweł Sokół (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„To też moje już obiektywne zdanie i był taki moment, dwa lata, trzy lata temu wstecz, to było już tak powiedzmy po słowie, że tak powiem z Dyrekcją Okręgową w Częstochowie, żeby utworzyć placówkę terenową tu w Zawierciu. Absurdem jest, że rolnik z Żarnowca jedzie do Katowic, 110 kilometrów, gdzie w obrębie Katowic w ogóle tego rolnictwa nie ma, może tam na pograniczu Piekar, Siemianowic, no może coś tam w tym rejonie jest. Natomiast tu rejon, Pilicy, Żarnowca, częściowo tam w niewielkim stopniu Ogrodzieńca, którzy podlegają pod placówkę terenową w Katowicach, no to przecież to jest szmat drogi, żeby tam jechać, szczególnie na takie komisje lekarskie, gdzie są osoby, no powiedzmy sobie schorowane i tak dalej. Idealną sprawą w tym podziale była placówka Wolbrom, która obsługiwała, już po zmianie nawet oddziału terytorialnego, obsługiwała właśnie te tereny. To jest instytucja, która ma wychodzić do rolnika, a nie żeby rolnik ganiał za urzędnikiem gdzieś tam po 110 km. I dlatego uważam, że w Zawierciu jest konieczność stworzenia takiej placówki terenowej. Nawet mogę tutaj powiedzieć, nawet może kosztem Myszkowa, żeby zamiast w Myszkowie, była jedna placówka w Zawierciu, która by obsługiwała powiat myszkowski i zawierciański, ponieważ to by było bezwzględnie lepsze niż w tej chwili. Te dwie gminy Pilica i Żarnowiec to są dwie najbardziej produkcyjne gminy, jeżeli chodzi o rolnictwo w całym powiecie zawierciańskim. A tutaj taki nieszczęśliwy podział, bo jakiś urzędnik sobie wymyślił, bo to jest niewątpliwie urzędnicza sprawa. To nie jest oddolna decyzja po zasięgnięciu, czy po konsultacji z rolnikami. To jest decyzja urzędnicza, że tak to wygląda. Uważam, że warto byłoby się zastanowić nad utworzenie tutaj placówki terenowej. Ja nie mówię, żeby likwidować placówkę w Katowicach, niech ona sobie tam będzie, ma tam tereny w obrębie Katowic, to rolnictwo, którego nie ma, ale tak to wygląda. Natomiast tutaj na terenie powiatu zawierciański ta placówka, moim zdaniem, nie tylko moim, jest konieczna. Ja wiem, że pani w tej sprawie nie jest decyzyjna.”

Elżbieta Ślęzak-Zawadzka Kierownik Placówki Terenowej KRUS w Koniecpolu (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Ja nic w tej sprawie nie mogę panu odpowiedzieć, pewnie to już od iluś lat tak funkcjonuje, że ten podział jest taki, a nie inny. Być może kiedyś taka zmiana będzie organizacyjna w oddziale. Tego nie potrafię powiedzieć. Dobrze, kolejna sprawa to są turnusy rehabilitacyjne dla dzieci rolników i w ogóle ośrodki rehabilitacji dla rolników. Takich ośrodków prowadzi centrala 6 dla rolników, 2 ośrodki dla dzieci. Jakiś czas temu wszedł taki portal e-KRUS. Niej jest jeszcze on wśród rolników tak popularny. Niekoniecznie chcą z tego korzystać, ale z moich informacji wynika, że w najbliższym czasie ruszy taka kampania KRUS-u zachęcająca do zakładania swoich kont na tym profilu, portalu e-KRUS i to będzie się odbywało najprawdopodobniej w urzędach gmin i tam będziemy przyjeżdżać i zachęcać do tego, żeby rolnicy zakładali takie swoje konta. No i to co jest teraz chyba najbardziej, nie dla wszystkich pewnie, ale jest to taki temat od 1 stycznia trochę interesujący dużą część Polaków, to są renty wdowie. My tak samo jak ZUS przyjmujemy wnioski o renty wdowie, jeśli osoby są uprawnione i się ten dodatek będzie należał. Nie potrafię państwu odpowiedzieć, bo nie mam takich danych, ile konkretnie z terenu powiatu zawierciańskiego wpłynęło takich wniosków,

ale jeśli chodzi o ten oddział tutaj katowicki, bo oni też zbierają z południa polski, przyjęto w Katowicach 836 wniosków a w Częstochowie 1126. Te renty wdowie, to jest trochę taka złożona, że tak powiem machina, bo najpierw trzeba mieć ustalone prawo do renty rodzinnej, później dopiero do renty wdowie, ale to w ZUS-ie się też tak odbywa. Czas na złożenie tych wniosków jest do końca czerwca. Myślę, że już duża część osób, które są uprawnione do tego te wnioski poskładało. Teraz jest taki spokój, a pewnie dopiero pod koniec czerwca znowu te osoby, które jeszcze nie zdążyły, no to wtedy się u nas pojawiają. Oprócz takich działań właśnie prewencyjnych i działań związanych z ubezpieczeniem, no to też takie akcje społeczne dla ochotniczych straży pożarnych, bądź organizacja kolonii czy półkolonii dla dzieci dofinansowanych z funduszu składkowego KURS -u. Dzieje się to cyklicznie, co roku, czasami we współpracy z gminami czy z Krajową Radą Izb Rolniczych. Różnie to w różnych gminach wygląda.”

Wojciech Siejka (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Jeżeli chodzi tutaj a taką działalność prewencyjną i edukacyjną, i konkursów dla dzieciaków, czy organizujecie państwo takie zajęcia edukacyjne, czy macie jakieś edukatorów może dla najmłodszych odnośnie tego bezpieczeństwo na wsi. Czy można się z państwem porozumieć i zaprosić takiego pracownika do nas na przykład. Pracuje w instytucji kultury i organizujemy takie spotkanie dla dzieciaków najmłodszych w ramach takiego bezpieczeństwa na wsi, takie zajęcia edukacyjne.”

Elżbieta Ślęzak-Zawadzka Kierownik Placówki Terenowej KRUS w Koniecpolu (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Tak, można. Centrala przygotowała, chyba 2 lata temu filmik o bezpieczeństwie właśnie na wsi. I my to mamy, każda placówka ma do tego dostęp. Z tego co wiem, to w ubiegłym roku placówki jeździły do szkół, bo też przeprowadzają czasami szkolenia dla dzieci w szkołach czy jakieś konkursy. Trzeba wcześniej uzgodnić z placówką.”

Paweł Sokół Koniecpolu (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„To znaczy, to w zasadzie nie do pani, ale generalnie do KRUS-u, bo na przykład te emerytury rolnicze na dzień dzisiejszy, 1780 złotych netto, to jest naprawdę śmieszna kwota. Nie wyobrażam sobie przy obecnych kosztach utrzymania, przy obecnej cenie energii a wiadomo, że 99 % tych emerytów mieszka we własnych posesjach, nie powiedzmy sobie, w budownictwie zespolonym, czy spółdzielniach itd., przy cenie węgla, ponieważ na wsi jest generalnie opalanie węglem, korzystanie z energii elektrycznej, która jest ponad 100 % droższa niż jeszcze była rok temu, bo rok temu była 50 groszy, teraz jest ponad złotówkę. Cena węgla, w czasie pandemia była gdzieś w granicach maksymalnie 600 do 900 złotych za tonę, w tej chwili jest od 1000 do 1400 złotych za tonę. To są te podstawowe elementy, które umożliwiają funkcjonowanie, w ogóle bytowanie na wsi. Druga rzecz, ceny leków a musimy się tu liczyć z osobami, które korzystają z tych leków będąc emerytami, bo po 45 latach pracy, bo najczęściej taka ilość lat przepracowanych w rolnictwie ciężkiej pracy jest, musi korzystać z pomocy lekarskiej. Pozostaje jedno pytanie, powiedzmy sobie standardowe czy szlagierowe, jak żyć przy takiej emeryturze. Nie chodzi o wysokość składek, bo to nie jest kwestia tego, tylko kwestia zasady, jak to zrobić, bo to nie rolnik ustala sobie wysokość składki emerytalno-rentowej, to trzeba wziąć pod uwagę, to nie rolnik również miał wpływ na podwyższanie czy regulację tej składki w okresie jego płatności. I tu trzeba byłoby się zastanowić. Ja wiem, że to jest instytucja, która ściśle podlega Ministerstwu Rolnictwa, a tak

naprawdę bezpośrednio Ministerstwu Finansów. Zdaje sobie sprawę, że gro tych środków wypłacanych jest z budżetu państwa, jest ta dotacja, tylko trzeba również powiedzieć o tym, żeby zniknął ten fałszywy mit, że jeżeli na przykład Ministerstwo Finansów, czyli budżet państwa, bo się mówi tak, dopłaca do rent i emerytur rolniczych w granicach około 90 %, to kwotowo jest między 1/4 a 1/3 dopłaty, mimo wszystko do emerytur zusowskich. Więc funkcjonuje taki zły schemat w przestrzeni publicznej, że na przykład ludzie ubezpieczeni czy korzystający z wypłaty emerytur zusowskiej mówią, a co ty, jak warto, jak dopłaca 90 % państwo. To jest taka manipulacja, jak ktoś chce uderzyć w rolnictwo, w te emerytury rolnicze, które są de facto najniższe, to mówi, przecież wam dopłaca państwo 90%. Bo taka jest prawda, że procentowo to jest około 90%. Natomiast kwotowo, to jest między 1/3 a 1/4 tego co dopłaca i tak do ZUS. Także tutaj takie są po prostu nierzetelne informacje na temat tych najniższych zresztą emerytur.”

Elżbieta Ślęzak-Zawadzka Kierownik Placówki Terenowej KRUS w Koniecpolu (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Ma pan rzeczywiście rację, emerytury w KRUS są na dzień dzisiejszy prawie głodowe bym powiedziała. Z tego co nam wiadomo centrala przygotowuje nową strategię rozwoju KRUS, w którym na pewno czynny udział bierze i Rada Rolników, i ten Fundusz Składkowy. Na pewno będą jakieś podjęte działania w tym kierunku, żeby te emerytury tym rolnikom troszkę zwiększyć. Pewnie będzie się to też łączyło z tymi składkami, o których pan przed chwilą mówił, że składki na ten moment w porównaniu z ZUS są dosyć niskie. Rzeczywiście to nie rolnicy je sobie ustalają, tylko już jest to odgórnie. Miejmy nadzieję, że w najbliższym czasie ta ustawa o KRUS zostanie znowelizowana i dostosowana do tego co się dzieje teraz, że tak powiem na rynku. Na pewno przygotowana jest nowa strategia KRUS i tak jak mówię w przygotowaniach bierze udział Rada Rolników, która składa się z różnych organizacji rolniczych, organizacji społecznych. Myślę, że to są takie osoby, które najwięcej powinny mieć do powiedzenia, bo one to środowisko rolnicze znają od podstaw, od podszewki, tak mi się wydaje. Myślę, że w jakimś tam najbliższym czasie zostanie to wszystko, że tak powiem, trochę znowelizowane.”

Paweł Sokół (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Jeszcze tylko jedną taką uwagę mam. Bo na przykład są takie paradoksy, że rolnik na przykład przepracował 15-20 lat poza rolnictwem, pracował powiedzmy gdzieś na kopalni, żeby to takie wyraziste było, gdzie odprowadzanie tych składek było bardzo wysokie, bo zarobek był wysoki, więc odprowadzenie składek również. Ostatnie na przykład 25 lat pracuję w rolnictwie. Dostaję emeryturę z KRUS te 1780 zł, powiększoną, może inaczej, bo może tutaj bym źle powiedział, przechodzi na rentę chorobową, bo przy emeryturze jest troszeczkę inaczej, ale przechodzi na rentę chorobową i dostaje 150 zł za założony 18 czy 17 lat pracy w tej kopalni. Dostaje, jak gdyby dodatek do tej emerytury, znaczy do tej renty rolniczej w wysokości 200 zł. To jest w jakiś sposób nie uczciwe. Z kolei, ja wiem, że przy emeryturze już jest inna sytuacja, bo może pobierać dwie emerytury. Może pobierać tą emeryturę rolniczą i może pobierać emeryturę zusowską. To jest od niedawna, bo to jest bodajże nie wiem od 4 -5 lat, taka sytuacja, że można pobierać te dwie emerytury, jeszcze chyba 5 lat temu nie można było.”

Elżbieta Ślęzak-Zawadzka Kierownik Placówki Terenowej KRUS w Koniecpolu (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Jeżeli przechodzi z KRUS-u na rentę zdrowotną czy rehabilitacyjną, no to tak, ale jeśli przechodzi na emeryturę to rzeczywiście, po 20, tylko trzeba mieć pełne 25 lat przepracowanych w KRUS-ie, opłaconych składek, no to wtedy należy się ta emerytura, plus to co w ZUS-ie jest wypracowane.”

Paweł Sokół (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Więc dlaczego tak nie ma przy rencie, przecież jest to samo, ale nie ma tej sytuacji, tylko jest jednoznacznie powiedziane, że może dostać tylko dodatek, przelicznik 1,5% za rok pracy poza rolnictwem. Jeżeli tutaj do tego funduszu składkowego jest liczony 1% w rolnictwie przepracowany, to poza rolnictwem jest 1,5%. Powinno to być ujednolicone, że tak samo można korzystać z tego prawa przy rencie chorobowej, jak i oczywiście przy emeryturze.”

Ad.4).

Nikt nie zabrał głosu w tym punkcie porządku posiedzenia.

Na tym Przewodniczący Komisji zamknął posiedzenie.

Protokół sporządziła:

Agnieszka Szlachta

**Przewodniczący Komisji
Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony
Środowiska**

Wojciech Siejka